

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/91/2025
Identifikačné číslo spisu: 1519201352
Dátum vydania rozhodnutia: 29.04.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1519201352.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Jany Haluškovvej v spore žalobcov: 1/ Ing. G. B., nar. XX. XX. XXXX, X., Y. XX, 2/ Q. W., nar. XX. XX. XXXX, L., V. X, 3/ T. T., nar. XX. XX. XXXX, N. L. J., T. XA, 4/ G. W., nar. XX. XX. XXXX, X., C. X, všetci zastúpení: Michal Mrva - advokátska kancelária, s. r. o., Bratislava, Trenčianska 38, IČO: 50 145 860, proti žalovaným: 1/ Urbárska spoločnosť "Pozem. Spol." Bratislava - Jarovce, Bratislava, Pílová 15, IČO: 30 844 037, 2/ L. V., nar. XX. XX. XXXX, X., L. XX, obaja zastúpení advokátskou kanceláriou Legium s.r.o., Bratislava, Panenská 24, IČO: 36 867 870, o určenie neplatnosti zámennej zmluvy a vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorá sa viedla na bývalom Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 6C/16/2019, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27.februára 2024 sp. zn. 8Co/2/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným priznáva voči žalobcom náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 10. januára 2023 č. k. 6C/16/2019-221, zamietol žalobu, zamietol návrh žalobcov na prerušenie konania a žalovaným v 1/ a 2/ rade priznal voči žalobcom v 1/ až 4/ rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Pri rozhodovaní o prerušení konania súd prihliadol na princíp hospodárnosti a skutočnosť, že aj v prípade úspechu žalobcov v spore 56C/23/2018 by neprišlo k zmene vo vzťahu k požadovanému preukázaniu naliehavého právneho záujmu žalobcov v uplatnenej žalobe, a preto nemá za to, že sa v konaní 56C/23/2018 rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. Pokiaľ si žalobcovia chceli uplatniť iný nárok (napr. určenie ich vlastníckeho práva), mohli tak učiniť bez ohľadu na výsledok konania 56C/23/2018.

1.2. Skutkový stav zistený vykonaným dokazovaním po právnej stránke posúdil podľa § 137 CSP. Konštatoval, že žalobcovia sa podanou žalobou domáhali určenia neplatnosti zámennej zmluvy (žaloba

podľa § 137 písm. d) CSP) a určenia vlastníckeho práva žalovaných v 1/ a 2/ rade (žaloba podľa § 137 písm. c) CSP). Samotná žaloba o určenie neplatnosti zámennej zmluvy z dôvodu neexistencie osobitného predpisu by bola neprípustná. V prípade žaloby o určenie vlastníckeho práva je potrebné túto žalobu založiť na naliehavom právnom záujme žalobcov. V žalobe uviedli, že bez požadovaného určenia by bolo ich právne postavenie neisté, keď predmet ich vlastníckeho práva by bol zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastníctvo inej osoby. Vzhľadom na motiváciu žalobcov k podaniu žaloby v ich presvedčení, že pozemky, ktoré zamenil žalovaný v 1/ rade mali v skutočnosti prináležať im ako podielovým spoluvlastníkom na daných nehnuteľnostiach (a tým aj náhrada za vyvlastnenie). Žalobou však žiadali určiť vlastnícke právo v prospech žalovaného v 1/ rade (ktorého vlastnícke právo v období uzatvorenia zámennej zmluvy spochybňujú). Prípadný pre žalobcov pozitívny výsledok v tomto spore by nedokázal odstrániť ich neistotu ohľadom zápisu v katastri nehnuteľností, nakoľko aj naďalej by tieto pozemky boli vedené vo vlastníctve odlišnej osoby o žalobcov (žalovaného v 1/ rade namiesto žalovaného v 2/ rade). Žalobcovia by boli nútení podať ďalšiu žalobu na určenie ich vlastníckeho práva. Pokiaľ ďalej odôvodňovali žalobcovia naliehavý právny záujem od skutočnosti, že prišlo neskôr k vyvlastneniu pozemkov a žalobcovia majú úmysel domôcť sa náhrady za vyvlastnenie vlastníckeho práva, súd konštatoval, že aj v prípade úspechu v konaní by táto náhrada nesmerovala priamo žalobcom, ale nanajvýš žalovanému v 1/ rade. Pokiaľ mali v úmysle žalobcovia požadovať túto náhradu, tak si mali tento nárok uplatniť žalobou podľa § 137 písm. a) CSP, v ktorej by sa prípadne riešila neplatnosť zámennej zmluvy. Žaloba, ktorú si uplatnili žalobcovia v 1/ až 4/ rade nie je spôsobilá odstrániť ich právnu neistotu a ani sa prostredníctvom nej nedostanú k predmetom svojich nárokov, nakoľko aj prípadný úspech v žalobe by vyvolal potrebu ďalších sporov, čo je vylučujúcim kritériom pre úspešnosť žaloby podľa § 137 písm. c) CSP. Žalobcovia nespĺnili základnú podmienku žaloby podľa § 137 ods. c), a to preukázanie naliehavého právneho záujmu, ktorý sú povinní uviesť v žalobe skutkovými tvrdeniami spolu s preukazujúcimi dôkazmi. Existencia naliehavého právneho záujmu je však vylúčená v prípade žalôb, ktoré svojim výsledkom nesmerujú k urovnaniu spornosti nárokov medzi žalobcami a žalovanými. Žalobu preto zamietol a v rozsudku sa ďalej ani nezaoberal riešením jednotlivých právnych otázok, na ktoré poukázali žalobcovia a žalovaní, nakoľko dané odpovede by pri absencii naliehavého právneho záujmu nezmenili zamietavý výsledok konania. Zamietol aj návrh na pripojenie spisu 56C/23/2018, nakoľko vykonanie tohto dôkazu nebolo spôsobilé odstrániť nedostatok žaloby - existenciu naliehavého právneho záujmu, ktorý musia žalobcovia uviesť v žalobe, a preto by vykonanie takéhoto dôkazu bolo v rozpore s princípom hospodárnosti a nepreukázali by sa ním skutočnosti dôležité pre rozhodnutie v tomto konaní.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 27.februára 2024 sp. zn. 8Co/2/2024 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (I. výrok), žalovaným priznal nárok na náhradu odvolacieho konania v celom rozsahu 100 %. (II. výrok).

2.1. V odôvodnení uviedol, že v preskúmvanej veci sa súd prvej inštancie zaoberal nárokmi žalobcov z hľadiska všetkých relevantných prostriedkov procesného útoku, ktorými preukazovali opodstatnenosť svojej žaloby a prostriedkov procesnej obrany, ktorými sa žalovaní bránili. Na ich posúdenie si zadovážil potrebné dôkazy, ktoré vykonal zákonom predpísaným spôsobom a správne ich aj vyhodnotil. Jeho skutkové závery sú dostatočne podložené výsledkami vykonaného dokazovania. Vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď jeho právne závery vychádzajú zo správnej aplikácie, ako i výkladu právnych predpisov a nie sú v rozpore ani so závermi vyplývajúcimi z doterajšej súdno-aplikačnej praxe.

2.2. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, reagujúc na odvolacie námietky uviedol, že súd prvej inštancie správne posúdil žalobu o určenie neplatnosti zámennej zmluvy ako žalobu na určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP (R 1/2023), ktorá je prípustná v prípade, ak určenie právnej skutočnosti vyplýva z právneho predpisu. V tomto prípade žalobcovia neoznačili hmotnoprávny predpis pripúšťajúci nimi podanú žalobu o neplatnosť zámennej zmluvy. Za takýto predpis nie je možné považovať § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností, keď týmto zápisom by sa obnovilo len vlastnícke právo žalovaného v 1/ rade a právne postavenie žalobcov by sa nijako nezmenilo. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na to, že majú naliehavý právny záujem vo vzťahu k určeniu neplatnosti zámennej zmluvy z dôvodu vyvlastnenia niektorých pozemkov získaných žalovaným v 2/ rade na základe zámennej zmluvy od žalovaného v 1/ rade, odvolací súd poukázal na to, že žaloba o určenie neplatnosti zámennej zmluvy nie je žalobou podľa § 137 písm. c) CSP, pri ktorej je

potrebné preukazovať naliehavý právny záujem.

2.2.1. K námietke týkajúcej sa ustanovenia § 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z., uviedol, že ani úspech v konaní by žalobcom nezabezpečil vymoženie náhrady za vyvlastnenie vlastníckeho práva na základe vyvlastňovacích rozhodnutí, nárok na vyplatenie náhrady z úschovy by totiž vznikol žalovanému v 1/ rade. Tvrdenie žalobcov, že žalovaný v 1/ rade deklaruje výplatu podielu na výt'ážku z prevodu spoločnej nehnuteľnosti na urbárikov zapísaných na liste vlastníctva v časti „C“, nijako neodôvodňuje procesnú prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti zámennej zmluvy; žalobcovia majú v takomto prípade možnosť domáhať sa žalovaným deklarovanej výplaty podielu žalobou na plnenie.

2.3. Vo vzťahu k výroku o určení vlastníckeho práva v prospech žalovaného v 1/ rade, (ktorého vlastnícke právo v období uzatvorenia zámennej zmluvy spochybňovali s poukazom na skorší zápis ich vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe reštitučných rozhodnutí) uviedol, že pozitívny výsledok pre žalobcov v tomto spore by nedokázal odstrániť ich neistotu ohľadom zápisu v katastri nehnuteľností, nakoľko aj naďalej by sporné pozemky boli vedené vo vlastníctve odlišnej osoby od žalobcov (žalovaného v 1/ rade namiesto žalovaného v 2/ rade). Žalobcovia by boli nútení podať ďalšiu žalobu na určenie ich vlastníckeho práva, v rámci ktorej by mala riešiť otázka neplatnosti zámennej zmluvy a vlastníckeho práva žalovaných ako otázka predbežná, preto na určení týchto predbežných otázok v tomto konaní však nemôžu mať žalobcovia naliehavý právny záujem.

2.4. Odvolací súd považoval za správny aj záver súdu prvej inštancie, že ani úspech žalobcov v konaní OS Bratislava V pod sp. zn. 56C/23/2018, v ktorom sa domáhajú určenia vlastníckeho práva nehnuteľností evidovaných na LV XXX v kat. úz. Y, by nič nezmenil na posúdení otázky prípustnosti ich žaloby z hľadiska naliehavého právneho záujmu na určení. Správne preto súd prvej inštancie uzavrel, že v inom konaní sa nerieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie nepochybil, pokiaľ nevykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisu sp. zn. 56C/23/2018. Odvolací súd tak nezistil ani žalobcami namietané porušenie ustanovenia § 186 ods. 1 CSP okresným súdom.

2.5. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaným v 1/ a 2/ rade, ktorí mali v odvolacom konaní plný úspech, priznal voči žalobcom v 1/ až 4/ rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalobcovia (ďalej aj ako „dovolatelia“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňovali poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. Mali za to, že konajúci odvolací súd porušil ich právo na spravodlivý proces, a to najmä právo na riadne odôvodnenie, keď sa nevyporiadal dostatočne s ich námietkami a vykonaním dôkazu oboznámením sa so spisom 56C/23/2018. Rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne a nezrozumiteľne odôvodnený, rozporný s vykonaným dokazovaním, a teda je v rozpore so základnými princípmi, na ktorých stojí Civilný sporový poriadok, ako aj čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalobcovia považovali rozhodnutie a postup krajského súdu ako súdu odvolacieho aj vo väzbe na rozsudok prvostupňového súdu za arbitrárne. Nestotožnili sa so záverom súdu o nedostatku ich naliehavého právneho záujmu na požadovaných určeníach.

3.2. Vzhľadom na uvedené navrhli dovolaciemu súdu rozhodnutie odvolacieho súdu v spojitosti s rozhodnutím súdu prvostupňového zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že rozsudok odvolacieho súdu je správny a dovolanie nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej v časti bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba zamietnuť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť vo veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

11. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutia spravodlivosti).

12. Dovolací súd predovšetkým pripomína, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní v

zásade nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených odvolacím súdom, ani prieskumu ním vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má síce dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

12.1. Predmetom konania vo veci OS Bratislava V sp. zn. 56C/23/2018 je určenie, že žalobcovia 1/ - 4/ (ktorí sú totožní so žalobcami v tomto konaní) sú podieloví spoluvlastníci nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. Y., pričom žaloba smeruje voči žalovanému Urbárska spoločnosť "Pozem. Spol." Bratislava-Jarovce, IČO: 30 844 037, so sídlom Pílová 15, Bratislava, teda žalovanému 1/ v tomto konaní, ale týka sa iných parciel zapísaných na LV č. XXX ako v prejednávanej veci, s výnimkou troch parciel (871/24, 871/25 a 871/26), ktoré však v tomto konaní žiadajú určiť do vlastníctva žalovaného 2/. Vykonanie navrhovaného dôkazu by v prejednávanej veci nepreukázalo naliehavý právny záujem na požadovanom určení, teda že žalovaný 2/ je vlastníkom parciel č. 871/24, 871/25 a 871/26, ani že žalovaný 1/ je vlastníkom v žalobe uvedených parciel.

13. Dovolatelia v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietali nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, pretože neobsahuje relevantnú odpoveď na námietku, spočívajúcu v poukaze na ustanovenie § 6 ods. 6 zákona č. 282/2015 Z. z.

14. Najvyšší súd predostiera, že i keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia, či nenáležitú vysporiadanie sa s relevantnou argumentáciou odvolateľov je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Odvolací súd v bode 10 uviedol, že ani úspech v konaní by žalobcom nezabezpečil vymoženie náhrady za vyvlastnenie vlastníckeho práva na základe vyvlastňovacích rozhodnutí, nárok na vyplatenie náhrady z úschovy by totiž vznikol žalovanému v 1/ rade. Tvrdenie žalobcov, že žalovaný v 1/ rade deklaruje výplatu podielu na výťažku z prevodu spoločnej nehnuteľnosti na urbárikov zapísaných na liste vlastníctva v časti „C“, nijako neodôvodňuje procesnú prípustnosť žaloby o určenie neplatnosti zámennej zmluvy; žalobcovia majú v takomto prípade možnosť domáhať sa žalovaným deklarovanej výplaty podielu žalobou na plnenie. Odvolací súd teda právne konformným i dostatočným spôsobom vysvetlil, prečo dospel k záveru o neexistencii naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení.

15. Podľa názoru dovolacieho súdu, ak aj odvolací súd prípadne nereagoval na absolútne všetky námietky dovolateľky, táto skutočnosť nezakladala vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože odvolací súd jednoznačne vysvetlil kľúčové dôvody, ktoré opodstatňovali priznanie nároku žalobcom. Dovolací súd konštatuje, že výrok rozsudku odvolacieho súdu o nároku na náhradu trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) je úplný, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 2 CSP. Dovolací súd v neposlednom rade dodáva, že sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 420 písm. f).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

16. Dovolatelia v dovolaní uviedli aj prípustnosť dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom namietali nesprávne právne posúdenie naliehavého právneho záujmu.

17. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

17.1. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

17.2. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

17.3. Dovolatelia namietali nesprávne právne posúdenie preukázania naliehavého právneho záujmu na určení vlastníctva v prospech žalovaných. Samotný výsledok odvolacieho súdu o neexistencii naliehavého právneho záujmu vychádzal z konkrétnych skutkových zistení, ktoré odvolací súd podrobne odôvodnil v rozsudku a boli výsledkom realizovaného dokazovania a následného hodnotenia jednotlivých dôkazných prostriedkov. Oba sudy (súd prvej inštancie aj odvolací súd) sa zhodli na tom, že existencia naliehavého právneho záujmu nie je daná. Samotná skutočnosť, že sa dovolatelia nestotožňujú so spôsobom hodnotenia dôkazov, ani výsledkami vykonaného dokazovania, polemizuje so závermi odvolacieho súdu, nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP.

17.4. V prípade, ak by dovolací súd absenciu konkrétne vymedzenej právnej otázky nezohľadnil a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 3Cdo/6/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/78/2017). Ak by bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu [a na tom základe ho (dokonca) prípadne zrušil], porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03). Z vyššie uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že na podklade dovolania žalobcov nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum, keď konkrétna právna otázka nebola dovolateľmi ani špecifikovaná.

18. Dovolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov dovolanie, smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je dôvodné, zamietol (§ 448 CSP).

19. V dovolacom konaní úspešným žalovaným (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd voči neúspešným žalobcom priznal náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.